

12785
GK 63

**T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı**

Sayı :B.07.1.GİB.0.65.13/610-1345 - 18802
Konu : Yazılı Soru Önergesi

03.03.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 03/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00/95947 sayılı yazınız.

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün tarafıma tevcih ettiği 7/12785 esas no.lu soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği üzere, Gelir İdaresi Başkanlığı, 5345 sayılı Kanunla belirlenen görevleri çerçevesinde vergi kayıp ve kaçığın önlenmesi konusunda gerekli tedbirleri almakta, kayıt dışı ekonomiyle mücadele kapsamında vergi mevzuatında yer alan hükümleri uygulamakta ve yürütülen mücadelenin daha etkin olarak sürdürülebilmesi bakımından yıllık programlarda belirtilen esaslara uygun olarak diğer kurum/kuruluşlarla da koordineli olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu kapsamda, “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2008–2010)” 5/2/2009 tarihli ve 27132 sayılı Resmî Gazetede 2009/3 sayılı Başbakanlık Genelgesi olarak yayımlanmış ve Planda yer alan eylemlere ilişkin gerçekleştirmeler Gelir İdaresi Başkanlığınca izlenmiştir.

2011 Yılı Programının 31 No.lu Tedbirinde, mezkûr Eylem Planının 2011-2013 yıllarını kapsayacak şekilde güncelleneceği hususuna yer verilmiş ve bu çerçevede; mükelleflerin gönüllü uyumunun artırılması, denetim kapasitesinin güçlendirilmesi, yaptırımların caydırıcılığının artırılması, veri tabanı paylaşımı ve toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 2011-2013 dönemi Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı hazırlanmış ve 21/12/2011 tarihli ve 28149 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2011/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir.

Genelge ile, Eylem Planı gerçekleştirmelerini; yılda en az bir defa değerlendirmek, gerektiğinde Planda değişiklik yapmak ve bu konuda üst düzey kararlar almak üzere; Başbakanın başkanlığında Eylem Planında bakanlığına görev verilen bakanlardan oluşan “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Yüksek Kurulu” kurulmuştur.

Eylem Planı uygulama sürecinin izlenmesi Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yerine getirilmekte, her bir eylem için belirlenen koordinatör kuruluş eylem gerçekleştirmelerini Gelir İdaresi Başkanlığına üçer aylık dönemler itibarıyla raporlamakta ve Eylem Planı, üç ayda bir Gelir İdaresi Başkanı başkanlığında ilgili kurum yöneticilerinin katılımıyla toplanan “Yürütme Kurulu” ile en az altı ayda bir toplanan ve Ekonomi Koordinasyon Kurulu üyesi bakanlar ve ilgili bakanlardan oluşan “İzleme ve Yönlendirme Kurulu”nda da değerlendirilmektedir.

Gelir İdaresi Başkanlığının sorumlu kuruluş olarak belirlendiği Eylem Planı; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Sosyal Güvenlik Kurumu, Şeker Kurumu ve Türkiye Noterler Birliği ile koordinasyon içinde kararlılıkla yürütülmekte ve gerçekleşmeye ilişkin raporlar üçer aylık dönemler itibarıyla kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Eylem Planı çerçevesinde, 2012 yılı sonu itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığınca gerçekleştirilen bazı faaliyetlere aşağıda yer verilmiştir.

- Mevzuatta ve uygulamada meydana gelen değişiklikler çerçevesinde, mükelleflerin vergisel işlemlerinde kullandıkları beyanname, bildirim ve basılı formlardan 24 adedi gözden geçirilmiştir.
- Akaryakıt, madenî yağ, tütün ve alkol sektörlerinde faaliyet gösteren gerçek kişi mükelleflerin e-fatura uygulaması aracılığı ile kavranması kapsamında 28/6/2012 tarihli ve 28337 sayılı Resmî Gazetede 397 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğin Değişiklik Yapan 416 Sıra No.lu Vergi Usul kanunu Genel Tebliği yayımlanmış, hukukî ve teknik altyapı çalışmaları tamamlanmıştır.
- TOBB, SGK, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile toplantılar düzenlenerek, mükelleflerin yapmış oldukları faaliyetlerin sicil kayıtları ile uyumlu hale getirilmesi kapsamında 413 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği hazırlanmış olup, 20/1/2012 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğin ekinde yer alan Mükellef Bilgileri Bildirimi tüm kurumlar vergisi mükellefleri (tasfiye halinde olanlar dahil) ile ticari kazanç (basit usul mükellefleri hariç), ziraî kazanç ve serbest meslek kazancı elde eden gelir vergisi mükellefleri (merkez ve her bir şube için ayrı ayrı olmak üzere) tarafından her yıl 1 Nisan-31 Mayıs tarihleri arasında internet vergi dairesi sistemini üzerinden giriş yapılarak düzenlenecektir.

Mükellef Bilgileri Bildirimi ile bildirilen faaliyet kodları ile mükelleflerin kayıtlı faaliyetleri farklı olanlar paydaş kuruluş olan TOBB ile birlikte yapılan analiz çalışmaları neticesinde tespit edilerek uyumlu hale getirilmiştir.

- Kayıt dışı faaliyette bulunduğu değerlendirilen yerlerden başlamak üzere tüm il ve ilçe merkezlerinde, belediye ve diğer kurum ve kuruluşların da verilerinden istifade edilmek suretiyle Sosyal Güvenlik Kurumu denetim elemanları ile birlikte yoklama, yaygın ve yoğun denetim çalışmaları yapılmıştır.

Diğer taraftan, ekonomide haksız rekabetin önlenmesi, ekonomik gelişmelerin sağlıklı bir seyir izlemesi ve sağlam bir sosyal güvenlik yapısının tesis edilmesi bakımından büyük önem taşıyan kayıt dışı ekonomiyle mücadelenin, toplumun bütün kesimlerinin sağlayacağı katkı ile daha olumlu neticeler vereceği ise tabiidir.

Bu çerçevede, Gelir İdaresi Başkanlığınca yürütülen kayıt dışı ekonomiyle mücadele stratejisi hakkında bilgilendirmede bulunmak ve yürütülen mücadelede etkinliğinin artırılmasına yönelik görüş ve önerilerini almak üzere, Gelir İdaresi Başkanlığı heyetince planlanan program doğrultusunda Sivil Toplum Kuruluşlarına ziyaretler düzenlenmiş,

belirlenen STK'dan yazı ile konuya ilişkin görüş ve önerileri değerlendirilmek üzere alınmıştır.

Uluslararası alanda kabul görmüş akademisyenlerce yapılan çalışmalar, kararlılıkla uygulanan strateji ve politikalar neticesinde Ülkemizde kayıt dışı ekonominin büyüklüğünün yıllar itibariyle azalma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bu çerçevede, kayıt dışılığın boyutunun ölçülmesi konusunda yaptığı bilimsel analizler ile binen Avusturya Johannes Kepler Üniversitesinden Prof. F. Schneider'in yaptığı bir çalışmaya göre, Türkiye'de kayıt dışı ekonominin GSYİH'ya oranlanan tahmini büyüklüğü 2003 yılında %32,2 seviyesinden, 2013 yılında %27,2 seviyesine gerilemiştir.

Ayrıca, Ülkemizde kayıt dışı ekonominin büyüklüğünün ölçülmesi kapsamında, Gelir İdaresi Başkanlığı ile Hacettepe Üniversitesi arasında 22/5/2012 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Söz konusu protokolün ilgili maddesi uyarınca, yapılacak çalışmaların daha kapsamlı bir çerçeveye oturtulmasını teminen Aralık 2012'de Gelir İdaresi Başkanlığı, Hacettepe Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi arasında üçlü bir protokol de akdedilmiştir.

Diğer taraftan, Gelir İdaresi Başkanlığınca benimsenen en önemli ilkelerden biri "Yapılan işlemlerde ve gerçekleştirilen düzenlemelerde vergi kanunlarının adil, hukuksal, tarafsız ve rekabeti koruyucu bir şekilde uygulanmasının esas alınmasıdır." Bu amaç ile Gelir İdaresi Başkanlığınca, vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi amacıyla Türkiye çapında aralıksız olarak yaygın ve yoğun vergi denetimleri yaptırılmakta; kayıt dışı olarak çalışanlar veya belge düzenine uymayanlar hakkında gerekli cezalar kesilmektedir.

Öte yandan önergede yer alan diğer konular, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını ilgilendirmekte olduğundan, söz konusu hususlar hakkında anılan Bakanlıktan bilgi alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.


Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı